

Barcelona, capital

Com vostès saben, Barcelona va ser la ciutat convidada al darrer Saló del llibre de París i hi van viatjar uns quants escriptors i autors de novel·la gràfica, en català i en castellà. Com que hi ha polèmiques molt antigues i molt enquistades sobre aquesta

qüestió, la presència d'escriptors en castellà va ser objecte de molts comentaris, la major part favorables i alguns de desfavorables. Res a dir. En qualsevol cas, la invitació parisenca era a la ciutat de Barcelona i a la literatura que hi té a veure i per tant es feia implícitament –i a estones explícitament– esperant que hi anirien autors en català i en castellà. No és igual convidar una ciutat o un territori que una llengua o una literatura. No és igual un criteri de territori que un criteri de llengua. Certament, les invitacions es poden acceptar o no acceptar (i buscar o no buscar, provocar o no provocar). La literatura en llengua catalana podia decidir

anar-hi sola o no anar-hi. I per tant, no anar-hi, si hi havia d'anar acompanyada. Però llavors hauria perdut una oportunitat extraordinària d'adquirir visibilitat i prestigi. En qualsevol cas, la presència de tots els autors que van anar a París –i d'alguns altres que no hi van poder anar, però que hi havien estat convocats– va ser viscuda amb absoluta naturalitat, diria.

Personalment, crec que aquesta certa naturalitat és una notícia política rellevant. I la part d'aquesta naturalitat que em sembla políticament més rellevant no és la que es refereix a la presència natural d'escriptors en castellà. Em sembla encara més significativa –per

Vicenç Villatoro

Escriptor

M'explico. Si hagués anat al Saló, sota la bandera de Barcelona, un escriptor no barceloní en castellà –posem per cas, l'Antonio Muñoz Molina– tothom ho hauria trobat estrany i inadequat. Però ningú no troba estrany ni inadequat que vagi sota la bandera de Barcelona un escriptor en català no barceloní. Perquè tenim assumit, tots plegats, que la bandera de Barcelona cobreix els escriptors barcelonins en qualsevol

llengua i cobreix els escriptors en català de qualsevol lloc o procedència. I això passa perquè tenim assumit que Barcelona és la capital de la cultura en llengua catalana i que per tant qualsevol escriptor en llengua catalana es pot situar sota la bandera de la seva capital cultural. Per tant, la presència de les dues llengües no és simètrica. La bandera de Barcelona cobreix els escriptors barcelonins en qualsevol llengua i els escriptors en llengua catalana de qualsevol lloc, barcelonins o no.

Això em sembla notícia. I bona notícia. Primer, perquè vol dir que Barcelona està disposada a ser la capital de la cultura catalana, de tota la cultura en llengua catalana. No

era obvi. Ara ho és. No la capital política dels Països Catalans, que han de tenir capitals diverses, si són un projecte polític. La capital cultural de tota l'àrea lingüística, amb paper per a totes les seves ciutats i tots els seus territoris, però amb els beneficis propagandístics i logístics de tenir l'aparador il·luminat d'una capital que exerceix i que és prou flexible per a adoptar-los a tots. I és bona notícia perquè, avui com avui, Barcelona és una de les millors banderes per a passejar al món, de les més prestigioses i visibles, de les que obren més portes i generen més simpaties. Al servei de la cultura catalana. Al servei de la llengua. Fent de capital.

INSTITUT RAMON LLULL

més natural, i per tant per més invisible, perquè ha passat més desapercuda –la naturalitat amb què s'ha entès la presència entre els escriptors en llengua catalana d'alguns que no tenen pràcticament cap mena de relació amb Barcelona i que no són ni tan sols ciutadans administratius del Principat de Catalunya. Per exemple, la naturalitat absoluta amb què tots observem la presència d'un escriptor balear com Gabriel Janer Manila, sense cap vincle especial amb Barcelona, més enllà del fet d'escriure en català. I a ningú no li sembla estrany. I és fantàstic que no li sembli estrany a ningú. Perquè no és estrany, però és significatiu.